# عدم اعتناء اهل فن قرائات به مسأله خطأ الکاتب

خُب حال که به این صورت است، سراغ رسم المصحف می‌آیم و چند نکته را عرض می‌کنم. ببینید سه تا بحث هست، هر وقت در هر فضایی، در علوم قرآنی و این مباحث، نقل تاریخی و علمی را دیدید، این سه تا یادتان باشد تا فوری جای آن را تعیین کنید. سه تا بحث بسیار مهم است. این‌ها نزدیک هم است. چون نزدیک هم هستند در خیلی از کتاب‌ها علیه و له یکدیگر از آن استفاده می‌کنند و استدلال می‌کنند. یکی فضای مصاحف الصحابة است. یعنی قبل از جمع عثمان. بحث‌های مفصلی دارد. نقل های مختلفی دارد. گام بعد، مصاحف الامصار است. یعنی مصحف عثمانی که به شش-هفت شهر فرستاده شد. پس مصاحف الصحابه یک فضایی است که نباید مستندات آن با دیگری مخلوط شود. مصاحف الامصار فضای دیگری است. این هم نباید مخلوط شود. سوم خطای کاتب است. این سه تا کاملاً با هم متفاوت هستند. خود خطأ الکاتب در روایات یک بحثی است. یعنی ناسخی که می‌نوشته اشتباه می‌نوشته. این سه تا کاملاً متفاوت است. مصاحف الامصار اصلاً ربطی به خطأ الکاتب ندارد. یک بحث مستقلی است و حسابی جدا دارد. نزد اهل فن این علوم حساب خاص خودش را دارد. خطأ الکاتب امر دیگری است. خطأ الکاتب بحث ضعیفی است که با چند روایت مطرح می شود. اصلاً بین اهل فن به این خطأ الکاتب ارزشی نداده‌اند. فقط در کتاب‌های روائی آمده که فلانی گفت به این صورت شنیدم و فلانی اینطور گفت. و لذا مفسرین هم به این خطأ الکاتب بهاء نمی‌دهند.

شاگرد: ادعای خطأ الکاتب در کجا شده؟

استاد: مثلاً سعید بن جبیر که از بزرگان تابعین است. مقری بسیار بزرگی است. سعید بن جبیر گفته[1] در چهار جای قرآن خطأ الکاتب داریم. یکی در «إِنْ هَٰذَانِ لَسَاحِرَانِ»[2]، دومی در «وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ»[3]، سومی در «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ»[4]. در این آیه باید «الصابئین» باشد، آن هم باید «المقیمون» باشد، و در اولی «انّ هذین» باشد. چهارمی هم «فَأَصَّدَّقَ وَأَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ»[5]. در اینجا باید «اکون» باشد ولی «اکن» دارد. این چهار مورد را سعید بن جبیر در همان زمان گفته است.

---

[1]حدثنا عبد الله قال حدثنا الفضل بن حماد الخيري، حدثنا خلاد يعني ابن خالد، حدثنا زيد بن الحباب، عن أشعث، عن سعيد بن جبير قال: "في القرآن أربعة أحرف لحن: {الصابئون} ، {والمقيمين} [النساء: 162] ، {فأصدق وأكن من الصالحين} [المنافقون: 10] ، و {إن هذان لساحران} ( المحاحف لابن أبي داود ص: ۱۲۸)

[2]طه۶۳

[3]النساء ۱۶۲

[4]المائده ۶۹

[5]المنافقون ۱۰

---

بازبینی #2
ایجاد شده 12 ژوئن 2024 11:30:47 توسط ... .
به روزرسانی شده 20 ژوئن 2024 10:47:13 توسط ... .